

Brüssel, 22.5.2017
COM(2017) 519 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Austria 2017. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Austria 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Austria 2017. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Austria 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitus²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 16. novembril 2016 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁴ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2017) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 9.–10. märtsil 2017 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. 16. novembril 2016 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁵ milles ei nimetatud Austriat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta. Euroopa Ülemkogu kiitis kõnealuse soovitusel heaks 9.–10. märtsil 2017 ja nõukogu võttis selle vastu 21. märtsil 2017⁶.
- (2) Kuna Austria rahühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Austria tagama talle esitatud soovitusel 1 kajastuva euroala soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise.

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2017) 519 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 ja P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ ELT C 92, 24.3.2017, lk 1.

- (3) 2017. aasta aruanne Austria kohta⁷ avaldati 22. veebruaril 2017. Selles hinnati Austria edusamme nõukogu poolt 12. juulil 2016 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel ning varasematel aastatel esitatud soovitude järelmeetmeid.
- (4) Austria esitas oma 2017. aasta riikliku reformikava 21. aprillil 2017 ja oma 2017. aasta stabiilsusprogrammi 2. mail 2017. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (5) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest 2014.–2020. aastal rahastatavates riiklikes programmides. Nagu on nähtud ette kõnealuseid fonde reguleeriva õigusaktiga,⁸ võib komisjon liikmesriigilt nõuda, et see vaataks läbi oma asjaomased Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavad programmid ja muudaks neid, kui see on vajalik riigipõhiste soovitude rakendamise toetamiseks. Komisjon on esitanud täiendavad suunised nende normide kohaldamiseks⁹.
- (6) Austria suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit. Valitsuse 2017. aasta stabiilsusprogrammis eeldatakse, et valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk väheneb 2017. aastal kuni 1,0 %-ni SKPst ja saavutab 2021. aastaks taseme 0,3 % SKPst. Keskpika perioodi eelarveeesmärk, milleks on kuni 2016. aastani struktuurne eelarvepuudujääk 0,45 % SKPst ja seejärel 0,5 % SKPst, täidetakse prognoosi kohaselt 2019. aastal. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse järk-järgult langema 84,6 %-lt 2016. aastal 71,0 %-le 2021. aastal. Nende eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on optimistlik ning eeldab investeringute ja ekspordi kiiret kasvu 2017. ja 2018. aastal.
- (7) Stabiilsusprogrammist ilmneb, et pagulaste erakorralisel sissevoolul ja julgeolekuga seotud meetmetel on märkimisväärne mõju eelarvele, ning programmis esitatakse piisavad tõendid täiendavate eelarvekulude ulatuse ja olemuse kohta. Komisjoni hinnangul ulatusid pagulaste erakorralise sissevoolu ja julgeolekuga seotud meetmete tõttu lubatud lisakulud 2016. aastal vastavalt 0,25 % ja 0,04 %-ni SKPst. Praeguste prognooside kohaselt suurenevad julgeolekuga seotud meetmetest tulenevad lisakulud 2017. aastal võrreldes 2016. aastaga 0,01 % SKPst. Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõike 1 ja artikli 6 lõike 3 sätted võimaldavad nende lisakuludega arvestada, sest pagulaste sissevool ja suur terrorioht on erakorralised sündmused, nende mõju Austria riigi rahandusele on märkimisväärne ning jätkusuutlikkust ei seataks ohtu, kui lubatakse ajutist kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarveeesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast. Seepärast on 2016. aasta keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavat kohandamismäära vähendatud, et pagulaste ja julgeolekuga seotud lisakulusid arvesse võtta. 2017. aasta, sealhulgas selle lisakulude puhul antakse lõplik hinnang 2018. aasta kevadel, võttes aluseks Austria ametiasutuste esitatud andmed.

⁷ SWD(2017) 85 final.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320)) artikkel 23.

⁹ COM(2014) 494 final.

- (8) 12. juulil 2016 esitas nõukogu Austriale soovitus tagada, et keskpika perioodi eelarve-eesmärgist kaldutaks kõrvale ainult nii palju, nagu on lubatud seoses erakorralisest pagulaste sissevoolust tingitud eelarvemõjuga,¹⁰ ning teha sel eesmärgil 2017. aastal eelarvekohandus mahus 0,3 % SKPst, välja arvatud juhul, kui keskpika perioodi eelarve-eesmärgist on võimalik kinni pidada väiksema kohandusega. Arvestades komisjoni 2017. aasta kevadprognoosi, tuleb 2017. aastal struktuurne eelarvepositsioon hoida stabiilsena, võttes arvesse lubatud kõrvalekaldeid. Komisjoni prognoosi kohaselt on 2017. aastal oht sellest nõudest mõnel määral kõrvale kalduda. 2018. aastal peaks Austria komisjoni 2017. aasta kevadprognoosi arvestades tagama, et valitsemissektori esmaste netokulude¹¹ nominaalne kasvumäär ei ületa 2,2 %, mis vastab struktuurse eelarvepositsiooni paranemisele 0,3 % SKPst¹². Kui poliitikat ei muudeta, on Austrial 2018. aastal oht sellest nõudest mõnevõrra kõrvale kalduda. Samal ajal prognoositakse, et Austria täidab 2017. ja 2018. aastal võlareeglit. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et Austria peab olema valmis võtma 2017. ja 2018. aastal nõuete täitmiseks täiendavaid meetmeid.
- (9) Elanikkonna kiire vananemise tõttu kujutavad pensioni- ja tervishoiukulud endast keskpikas ja pikaajalises perspektiivis keskmist ohtu Austria rahanduse jätkusuutlikkusele. Austria riiklikud pensionikulud on ülejäänud Euroopa riikidega võrreldes suhteliselt suured ja kasvavad 2060. aastaks eeldatavasti 0,5 protsendipunkti SKPst. ELi keskmine näitaja peaks samal ajavahemikul langema 0,2 protsendipunkti SKPst. Üks peamistest pensionikulude kasvu põhjustest on hiljutistest reformidest hoolimata madalana püsiv tegelik pensioniiga. See on praegu 60 aastat ja kolm kuud, jäädes tublisti alla ELi keskmisele, mis oli 2014. aastal meestel 63 aastat ja kuus kuud ja naistel 62 aastat ja kuus kuud. Naistele seadusega ette nähtud pensioniiga (60 aastat) on lisaks üks madalamaid ELis ja seda hakatakse meeste omaga ühtlustama alles 2024. aastast. Seadusega ette nähtud pensioniea sidumine oodatava eluea muutumisega aitaks tagada elanikkonna vananemise tingimustes pensionide jätkusuutlikkuse, muu hulgas tegeliku pensioniea tõstmise kaudu.
- (10) Riiklikud tervishoiukulud on juba praegu suured, kuid kasvavad keskpikas ja pikaajalises perspektiivis märkimisväärselt – 2060. aastaks suurenevad need 1,3 protsendipunkti SKPst, ELis keskmiselt aga 0,9 protsendipunkti. Suuri tervishoiukulusid põhjustab peamiselt ulatuslik haiglasektor ja vähem kuluka ambulatoorse ravi alakasutamine. Haiglate osa tervishoiuvaldkonna kogukuludest on üks suuremaid ELis. Hiljutised algatused esmatasandi tervishoiuteenuste paremaks osutamiseks tuleb seega otsustavalt ellu viia, muu hulgas toetades uusi rahastamislepinguid tervishoiuteenuste osutajate ja sotsiaalkindlustusfondide vahel. Lisaks ei kasuta Austria haiglasektor piisavalt ära tõhusaid hankemenetlusi, nagu

¹⁰ Austrial on 2015. aastal erakorralisest pagulaste sissevoolust ja 2016. aastal julgeolekuga seotud meetmetest tulenenud eelarvemõju võrra lubatud kalduda vastavalt kuni 2017. ja 2018. aastani kõrvale keskpika perioodi eelarve-eesmärgist, sest kummalgi juhul võivad ajutised kõrvalekalded kokku kesta kolm aastat.

¹¹ Valitsemissektori netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis korvatakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud 4 aasta peale. Kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

¹² 2018. aastal Austrialt nõutava kohanduse puhul on võetud arvesse 2016. aastal erakorraliste sündmuste tõttu lubatud ajutisi kõrvalekaldeid, mis võivad kesta kolm aastat.

üleeuroopalised hankemenetlused (0,23 %; ELi keskmine 0,62 %), koondhanked või hinnavälistel kriteeriumidel põhinevad hanked.

- (11) 2017. aasta rahalise tasakaalustamise seadus on aidanud lihtsustada Austria eri valitsustasandite rahalisi suhteid. Austria eelarveraamistik on siiski eri pädevuste ja rahastamiskorralduse tõttu endiselt liiga keeruline ning seda nõrgestab asjaolu, et kohaliku ja riikliku tasandi piiratud pädevus maksude kogumisel ei ole ikka veel kooskõlas nende ulatuslike ülesannetega kulude kandmisel.
- (12) Tänu 2016. aasta maksureformile on maksukiil küll vähenenud 49,5 %-lt 46,7 %-le, kuid püsib võrreldes ELi keskmisega (40,6 %) suhteliselt suur (näitajad keskmise sissetulekuga ja lasteta üksikisiku puhul). Kuna maksuastmestikud ei ole inflatsiooniga seotud, hakkab maksukiil maksumäära korrigeerimata jätmise iga-aastase mõju tulemusena järk-järgult jälle suurenema. Seevastu ei kasutata peamiselt vananenud maksubaasi tõttu piisavalt ära rohkem majanduskasvu soodustavaid tuluallikaid, nagu korduvad omandimaksud. Korduvatest omandimaksudest saadav tulu on Austrias väga väike ja moodustab 0,2 % SKPst, samal ajal kui ELi keskmine oli 2014. aastal 1,6 %. Energia efektiivne maksumäär on Austrias samuti madal, mis osutab sellele, et keskkonnamaksud, mis hõlmavad ka keskkonnahoidliku käitumise soodustamist, saaks paremini ära kasutada.
- (13) Tööturg toimib Austrias paremini kui enamikus ELi riikides, kuid probleemid ei ole kadunud. Eelkõige ei kasutata tööturul täielikult ära naiste potentsiaali, mida näitab suur sooline palgalõhe, mis tuleneb muu hulgas osalise töötaja suurest osakaalust. Sooline palgalõhe ulatus 2015. aastal 21,7 %-ni, samal ajal kui ELi keskmine oli 16,3 %. Keskmisest suurem osalise töötajaga töötavate naiste osakaal tuleneb peamiselt nende kohustustest laste ja eakate eest hoolitsemisel. 2015. aastal olid hoiuvõimalused tagatud 25,5 %-le alla 3-aastasest väikelastest, mis jääb ikka veel oluliselt alla Barcelona eesmärgile 33 %.
- (14) Austria on juba ületanud strateegia „Euroopa 2020“ haridusalased põhieesmärgid. OECD 2015. aasta PISA testi tulemused kinnitavad siiski, et haridustulemused sõltuvad märkimisväärselt sotsiaal-majanduslikust taustast. Lisaks on haridustulemused märksa halvemad sisserändetaustaga õpilaste korral. 2015. aastal oli välismaal sündinud õpilastel kolm korda suurem oht enne keskkooli lõpetamist koolist välja langeda kui teistel. Lõimumisprobleeme on ka Austrias sündinud sisserändajate lastel. Lisaks tuleb Austrial saada hakkama suure hulga varjupaigataotlejate ja pagulaste laste lõimiseiga haridussüsteemi.
- (15) Pangandussektori olukord pareneb pidevalt, ehkki aeglaselt. Austria pangad jäävad kapitaliseerituse tasemelt teiste liikmesriikide pankadele endiselt alla ja kodumaisel turul on nende kasumlikkus surve all. Välisturgudel on nende varade kvaliteet ja kasumlikkus mitmel pool Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopas veelgi paranenud, kuid kohati on nad endiselt haavatavad. Samal ajal on seoses kinnisvarahindade tõusu ja eluasemelaenude taastumisega veelgi tähtsam kohaldada makrotasandi usaldatavusmeetmeid.
- (16) Investeeringud hakkasid 2016. aastal Austrias jälle kasvama, kuid nõrk koht on endiselt investeerimine VKEdesse ja teenustesektorisse. Austria on mõistnud, et ettevõtete asutamine ja kasvamine on tähtis uute investeeringute leidmiseks (lisaks asendusinvesteeringutele) ja sellega kaasnevaks töökohtade tekkeks. Seepärast on riik võtnud endale eesmärgi ulatuslikult toetada digitaalset üleminekut ning suurendada tavapäraselt madalat ettevõtete asutamise ja kasvu määra (7,4 % uusi ettevõtteid ja 7,3 % kiiresti kasvavaid ettevõtteid; ELi keskmine vastavalt 10,8 % ja

9,2 %). Teatatud on juba mõnest konkreetsest meetmest, millega ühelt poolt vähendatakse investeerimistõkkeid ja teiselt poolt parandatakse omakapitali rahastamise, ettevõtluse edendamise ja maksusoodustuste raamtingimusi.

- (17) Äriteenuste sektoris ja reguleeritud kutsealadel valitsevad endiselt suured regulatiivsed takistused, mis ületavad ELi keskmist, eriti arhitektide ja inseneride puhul. Ühtlasi on tööjõu voolavus nii nendel ametialadel kui ka juristidel, raamatupidajatel/maksunõustajatel, patendivolinikel, kinnisvaramaakleritel ja turismigiididel ELi keskmisest märgavalt väiksem, mis näib osutatavat vähesele dünaamikale ja konkurentsile Austria kutseteenuste sektoris. Eespool nimetatud takistuste hulka kuuluvad muu hulgas: 1) arhitektidele, inseneridele ja patendivolinikele seoses osaluse ja ettevõtte õigusliku vormiga kehtestatud piirangud, 2) arhitektidele ja inseneridele kehtestatud piirangud valdkondadevaheliste ettevõtete asutamisel ning 3) arhitektidele, inseneridele ja turismigiididele reserveeritud tegevusalade eriti lai ulatus. Selliste takistuste vähendamine võiks hoogustada konkurentsi, mis tooks turule rohkem ettevõtteid ja pakuks tarbijale eeliseid madalama hinna näol. Soovitused selle probleemi lahendamiseks esitati 2017. aasta jaanuaris komisjoni teatises, mis moodustas osa teenuseturgude takistustega tegelemiseks ettenähtud meetmete paketi¹³.
- (18) Austria on teinud suuri jõupingutusi varjupaigataotlejate vastuvõtmiseks ning pagulaste ja teiste sisserändajate lõimimiseks. Sisserändaja taustaga töötajate, eriti väljaspool ELi sündinud naiste ja tööd otsivate pagulaste lõimimisega tööturule on siiski endiselt probleeme.
- (19) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Austria majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2017. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Austriale esitatud soovituste järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud üksnes nende asjakohasust Austria eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist.
- (20) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus¹⁴ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1,

SOOVITAB Austrial võtta 2017. ja 2018. aastal järgmisi meetmeid:

1. Järgida oma eelarvepoliitikas stabiilsuse ja kasvu pakti ennetava osa nõudeid, mis eeldab, et 2018. aastal saavutatakse keskpika perioodi eelarve-eesmärk, võttes arvesse erakorraliste sündmuste tõttu lubatud ajutisi kõrvalekaldeid. Tagada tervishoiu- ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkus. Ratsionaliseerida ja ühtlustada eri valitsustasandite pädevused ning viia omavahel kooskõlla nende rahastamine ja ülesanded kulude kandmisel.
2. Suurendada naiste osalemist tööturul, sealhulgas alaliste hooldusteenuste pakkumise kaudu. Parandada ebasoodsas olukorras olevate, eriti aga sisserändetaustaga noorte haridustulemusi. Vähendada haldus- ja regulatiivseid tõkkeid, lihtsustada turuletulekut ja toetada ettevõtete kasvu, et edendada investeringuid teenustesektorisse.

¹³ COM(2016) 820 final, COM(2016) 821 final, COM(2016) 822 final, COM(2016) 823 final, COM(2016) 824 final.

¹⁴ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2,

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*